

Sindssygens sang sidder lige i skabet

Niels Pihl fejrer sit 50-års jubilæum som operasanger med en hård psykose.

AF **HENRIK FRIIS**

Det rabler for manden med det kakifarvede jakkesæt og maosutter.

Han er åbenhjertig, taler klart og hurtigt, men bryder hele tiden ud i hysterisk sang. Ord som sindssyg, straf og synd får han kun frem syngende eller skrigende som brudstykker af en vanvidsscene i en opera.

Han påstår, han er besat, men både for ham selv og publikum er det umuligt at afgøre, om det er fremtidsvæsner, der bruger hans hjerne som medium, eller om han er psykotisk. Og hvem kan i virkeligheden kende forskel?

Opera i det små

Musikteatret Undergrunden spiller altid opera i det små, men med 'De Profundis' er genren barberet ned til sin mindste størrelse. En mand fortæller sin historie på tre kvarter i samspil med en hob af elektroniske, bandede lydeffekter.

Scenografien er kun en overheadprojektor, der giver anstaltens skærende lys, og så et ringbind, hvor manden har kradsat fragmenter af sit lange behandlingsforløb skråstreg besættelse af væsner fra fremtiden ned.

Det er enkelt og effektivt, og 68-årige Niels Pihl, der med forestillingen markerer 50-året for sin operakarrieres begyndelse, er rigtig god til at fremstille denne meget sammensatte og lidende person.

Han tager sig til hovedet og bliver bange for sin skygge. Med falsetstemme kommer han i dialog med de væsner, der har besat ham, og med basstemme i konflikt med lægerne, dvs. de objektive og kliniske autoriteter, der vil hjælpe manden væk fra den, han synes, han er.

Skiftevis er han ulykkelig, rablende, salig, ydmyg og i mental og fysisk spændetrøje. Hele tiden i pendul mellem grimsang, skønsang, talesang og maniske forklaringer.

Rytmask flimren

Svend Hvidtfelt Nielsen har begået både musik og tekst på baggrund af sci-fi-forfatteren Henry Kuttners novelle fra 1953 'De Profundis' eller 'Jeg råber fra dybet', som de indledende ord fra Salme 130 i Bibelen kan oversættes til.

Hvidtfelt har tidligere haft pæn succes med nye operaer i Odense og Aarhus, men har der brugt sin normalt rytmisk flimrende musik som lydside.

LÆS OGSÅ [Ny musikgenre virkede gammeldags](#)

Denne gang er musikken skrabet helt væk og erstattet af mere eller mindre genkendelige lyde, der illustrerer den dominerende tekst. Fuglefløjt, en ringende klokke, der lyder som noget, man har i hovedet, en hvislen som et nervesystem eller hjerteslag, der løber løbsk.

Godkendt

Det fungerer fint. Men det er ikke en gakket tekst.

Fortællingen er sådan set ligetil – emnet taget i betragtning. Ud over på operafestivaler, som f.eks. i Aalborg for nylig, spiller Teatret Undergrunden på alternative steder som SIND-foreninger med pårørende og sindslidende som publikum.

Operaen bliver derfor altid debatteret umiddelbart efter med Niels Pihl.

En mand med diagnosen paranoid-skizofren kaldte efterfølgende i LiteraturHaus Pihls fremstilling af den tilstand »lige i skabet«, og det må man jo tage for pålydende. Det er opera og derfor pr. definition uvirkeligt og overdrevet. Og i den forstand måske perfekt til at skabe en form for virkelighed lige præcis i dette tilfælde.

Ressource: <http://ibyen.dk/scene/anmeldelser/ECE1244164/sindssygens-sang-sidder-lige-i-skabet/>

Offentliggjort: Apr 4, 2011 8:22 AM

© POLITIKEN.dk